

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-472/16-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola Pomezí, okres Svitavy
Sídlo	569 71 Pomezí 349
E-mail právnické osoby	zspomezí@comacomp.cz
IČ	70942510
Identifikátor	600100600
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Bronislav Králíček
Zřizovatel	obec Pomezí
Místo inspekční činnosti	569 71 Pomezí 349 569 71 Pomezí 90
Termín inspekční činnosti	9. 5. 2016 – 11. 5. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a posouzení souladu školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání s právními předpisy.

Charakteristika

Ve školním roce 2015/2016 se v době inspekční činnosti vzdělávalo v Základní škole Pomezí, okres Svitavy (dále „škola“) celkem 159 žáků v devíti třídách. Jejich počet se v posledních letech mírně zvýšil, kapacita (200 žáků) je využita z necelých 80 %. Aktuálně bylo evidováno 18 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (tj. přibližně 11 % z celkového počtu). Výuka je vedena podle „Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Základní školy Pomezí, okres Svitavy“ (dále ŠVP ZV).

Školní družinu (dále ŠD) využívalo 60 přihlášených žáků ve dvou odděleních, kapacita je plně využita. Vzdělávání je realizováno podle „Školního vzdělávacího programu školní družiny“ (dále ŠVP ŠD).

Stravování žáků probíhá v samostatné školní jídelně.

Podmínky školy ztěžuje poměrně velká vzdálenost obou objektů, ve kterých výuka probíhá, a umístění jídelny pro žáky druhého stupně v dalším. Všechny budovy se nacházejí podél frekventované vozovky bez chodníku. Komplikací je také absence tělocvičny a nutnost docházet do dalšího pronajatého objektu. Bezbariérový přístup škola nemá. Problémy v organizaci vzdělávání způsobuje nepříznivá dopravní obslužnost, dojíždí takřka polovina žáků.

Hodnocení podmínek vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Ředitel školy ve své činnosti využívá výbornou znalost místních podmínek. Úroveň řízení odpovídá velikosti a typu školy, delegování pravomocí na zástupkyni je účelné. Kontrolní systém je účinný, v pedagogické oblasti je založený především na hospitacích a monitorování práce učitelů. Zpětná vazba, kterou jim vedení poskytuje, však zatím méně účinně přispívá k jejich rozvoji. V části dokumentace byly zjištěny drobné nedostatky, které ředitel operativně odstranil v průběhu inspekční činnosti. Při přijímacím řízení postupuje ve shodě s platnými právními předpisy.

Přínosem pro rozvoj školy je koncepce s cíli korespondujícími s environmentálním zaměřením školy podle ŠVP ZV, který byl v roce 2013 aktualizován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Její naplňování je pravidelně hodnoceno, využívány jsou např. i externí dotazníky pro rodiče, některé slabší stránky školy však následně přijatá opatření nepodchycují (např. spolupráce pedagogů). Závěry z hodnocení se v některých oblastech částečně promítají i do výroční zprávy, která přehledně popisuje aktivity organizace.

Cílená systematická spolupráce učitelů zatím funguje pouze částečně. Vzájemné hospitace nejsou využívány, předávání zkušeností je spíše nahodilé. Rezervy jsou zejména ve funkční propojenosti prvního a druhého stupně. Záležitostmi vzdělávání se zabývají vyučující při jednáních pedagogických rad, dále především v rámci každodenního osobního kontaktu, často však převládá hlavně řešení organizačních záležitostí. Pedagogický sbor tvoří 15 učitelů a dvě vychovatelky školní družiny, všichni s požadovanou odbornou kvalifikací. Doplnují ho asistentka pedagoga a tři osobní asistentky. Převahu v kolektivu mají vyučující s delší praxí. Výuka některých předmětů na druhém stupni (např. chemie, dějepis, zeměpis) probíhá bez odborné kvalifikace pedagoga pro daný předmět. Tato skutečnost se ve výuce výrazně nepříznivě neprojevila. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází především ze zájmu vyučujících, zpravidla je v souladu s potřebami školy. V loňském roce bylo zaměřeno výrazně na problematiku výchovného poradenství a prevenci rizikového chování, ke zvýšení

efektivnosti vzdělávacího procesu přispělo proškolení učitelů českého jazyka v oblasti čtenářské gramotnosti a učitelů přírodovědných předmětů v podpoře technické tvořivosti. Celkově je však aktivita učitelů v oblasti profesního rozvoje velmi různá.

Škola věnuje pozornost zajištění bezpečného prostředí pro žáky při vzdělávání i při všech akcích, které organizuje. Dokladem účinnosti přijatých opatření je velmi nízký počet pouze drobných úrazů. Pozornost je vzhledem k místním podmínkám věnována dopravní výchově (projekt „Otazníky zdraví“ či „Děti, pozor červená!“ v rámci ŠD aj.). Žáci jsou přiměřenou formou seznamováni s ochranou zdraví i za mimořádných událostí (návlek evakuace, spolupráce s hasiči aj.), v souladu s preventivním programem s důrazem na zvyšování odolnosti vůči rizikovému chování. Program vychází ze specifík venkovské školy, důraz je kladen na vytváření pocitu bezpečí a spoluprožívání, vedení žáků k toleranci. Včasnou a systematickou prací v této oblasti se daří negativní projevy minimalizovat, ojedinělý výskyt se bezodkladně řeší. V souvislosti s péčí o zdravé klima je především na prvním stupni zdůrazněna podpora zdravého životního stylu. Do výuky se zde promítá snaha vést žáky k dobrým stravovacím návykům, zdravé skladbě svačin a dodržování pitného režimu.

Kromě aktivní součinnosti se zřizovatelem rozvíjí škola spoluprací i se zákonnými zástupci. Probíhá na několika úrovních, kromě finanční podpory od organizace rodičů a přátel školy je důležitá také pomoc při organizaci akcí od tzv. rodičovského parlamentu. Funkční je kooperace se středními odbornými školami v okolí v rámci projektu Podpora přírodovědného a technického vzdělávání. Významné je partnerství s několika základními školami se stejným zaměřením. Žáci si v rámci vzájemných návštěv předávají zkušenosti v oblasti environmentální výchovy. K obohacení výuky přispívá i součinnost s místními a regionálními organizacemi (hasiči, Centrum Bohuslava Martinů Polička, Policie ČR aj.).

Budovy školy jsou průběžně udržované, prostředí působí příjemným dojmem, učebny jsou při nízkém počtu žáků prostorově vyhovující, na druhém stupni je ve všech třídách nový žákovský nábytek. Vybavení prezentační technikou je na velmi dobré úrovni. K dispozici v budově druhého stupně je odborná učebna fyziky a chemie, nově vybavená dílna a počítačová učebna. Ta slouží oběma stupňům, takže bezprostřední zapojení počítačů do výuky u žáků prvního stupně není využíváno. Situaci zlepšují nové tablety, které jsou připraveny k provozu. Další pomůcky jsou pořizovány průběžně podle finančních možností. Žákovská knihovna byla z projektu EU dovybavená sadami knih pro společnou četbu a naučnou literaturou. ŠD má k dispozici dvě menší samostatné herny zařízené moderním nábytkem, využívá i kmenové třídy, školní zahradu aj. Vybavení pomůckami a hrami je nadstandardní. K zajištění bezpečnosti byl v ŠD instalován videotelefon, budova je dobře zabezpečena.

Poskytované finanční prostředky umožňují realizaci vzdělávacích cílů. Pozitivem je aktivita školy v zapojení do programů ESF, které umožňují nákup např. didaktické techniky a tabletů či vybavení dílny a tím možnost zkvalitnění vzdělávacího procesu. ŠD dále získala granty na preventivní programy a využívá spolupráci s místními a regionálními podnikatelskými subjekty, které ji pomáhají finančně při zajištění akcí pro žáky.

Podmínky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům mají očekávanou úroveň.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Organizace vyučování zohledňuje místní podmínky. Výuka začíná z důvodu nepříznivé dopravní obslužnosti dojíždějících žáků již od 7:40 hodin, resp. na prvním stupni

od 7:45 hodin. Tento z hlediska psychohygieny méně vhodný stav je alespoň na prvním stupni kompenzován přestávkami v délce 15 minut po první i druhé hodině. Žáci mají možnost trávit je za příznivého počasí relaxací ve venkovním prostředí.

Úroveň výuky byla v souladu s cíli i obsahem ŠVP ZV. Nepříznivým zjištěním bylo nerovnoměrné zařazování jednotlivých tematických okruhů v předmětu vlastivěda na prvním stupni. Třídní knihy obsahovaly občas nepřesné zápisy, které snižovaly průkaznost naplňování učiva a dosahování očekávaných výstupů podle ŠVP ZV.

Úvodní část vyučovacích hodin byla věnována seznámení žáků s tématem dané hodiny. Cíle byly zaměřeny na upevnění dosavadních vědomostí a dovedností a rovněž osvojení nových, postoje byly rozvíjeny spíše nahodile. Věcně i terminologicky byla výuka vedena správně. Převažovala frontální forma a samostatná práce žáků, často však byly zařazeny i kooperativní činnosti ve skupinách. V části výuky byly vyučujícími zcela přirozeně a účinně zařazovány mezipředmětové vztahy a souvislosti. K získání potřebných informací a k procvičování byly využívány učebnice, pracovní sešity a pracovní listy. Pracovní tempo bylo přiměřené, během výkladu byli žáci zpravidla motivováni názornými pomůckami. V části hodin na prvním stupni (prvouka, matematika) byla pro upevnění učiva využita interaktivní technika. Na druhém stupni byla využita spíše jako dataprojektor pro prezentaci nových poznatků. Pro rychlejší a nadanější žáky často chyběla možnost volby další práce nebo zpracování vyšší obtížnosti zadání. Sebehodnocení žáků se vyskytlo v menší části hodin, vždy pouze ve formě, která nesměřovala k jejich pokroku a k hodnocení úrovně očekávaného výstupu v jednotlivých předmětech, jejich vzájemné hodnocení nebylo zaznamenáno. Závěrečné shrnutí, zhodnocení nebo vyvození závěrů mělo různou úroveň, jen ojediněle bylo provedeno učitelkou i žáky.

Na prvním stupni byly podporovány komunikační dovednosti, práce s textem, problémové učení i odhady výsledků. Žáci byli motivováni četnými pochvalami. Matematické učivo bylo předáváno s využitím názorných pomůcek se zřetelnou strukturou a důkladně procvičováno. Účinnost využitých vzdělávacích metod při rozvoji a podpoře utváření matematické gramotnosti závisela na přístupu jednotlivých učitelek. Důraz byl kladen na numerické výpočty i na praktické využití matematických jevů. Ve skupinách se žáci doplňovali a společně postupovali při řešení problémových úkolů s dobrými výsledky. Probrané učivo celkově dobře zvládali.

Sledované hodiny na druhém stupni byly zpravidla velmi dobře připravené. V rámci českého jazyka žáci ve skupinách pracovali s textem, ojediněle byl použit vzhledem k jejich věku méně srozumitelný text, což snížilo efektivitu aktivity. Pozitivem v hodinách přírodovědných předmětů bylo výrazné propojení s praxí či vhodně zařazené experimenty (fyzika). Hodina přírodopisu vedená badatelsky orientovanou výukou byla příkladem inspirativní praxe. V jedné z těchto hodin se částečně projevila chybějící požadovaná odborná kvalifikace pedagoga pro daný předmět. Výchova k občanství probíhala ve formě diskuze nad připravenými materiály, vhodným způsobem budovala právní povědomí žáků a jejich všeobecný přehled. Občanské kompetence jsou rozvíjeny i prostřednictvím žakovského parlamentu, žáci mají možnost ovlivňovat podmínky a pravidla školy. Přínosná je i účast v soutěži „Právo pro každý den“.

Podpora finanční gramotnosti byla zřejmá od nejnižších ročníků, v devátém ročníku její rozvoj probíhal příkladně ve skupinách formou hry, která simulovala situace, se kterými se žáci setkají, a nácvik možných řešení. Žáci byli obvykle aktivní, měli zájem o výuku. Učební proces byl podporován klidným a partnerským přístupem vyučujících. Pouze v jedné třídě byl zaznamenán nedostatečný důraz na dodržování pravidel, což se projevilo nekázní žáků, která narušovala efektivitu hodin.

Individuální podpora identifikovaným žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP) byla zajištěna vyučujícími nebo prostřednictvím asistentek. Učitelkám na prvním stupni se dařilo efektivně uplatňovat speciálně pedagogické postupy stanovené v individuálních vzdělávacích plánech (dále IVP), na druhém stupni byla podpora často méně zřetelná či účelná.

Činnost ŠD probíhá podle celoročního plánu, je pestrá a rozmanitá. Stanovené cíle ŠVP ŠD byly průběžně naplňovány na očekávané úrovni. Své zájmy mohou přihlášení žáci rozvíjet v organizovaných zájmových kroužcích (keramika a pohybové hry). Kromě pravidelné činnosti jsou pořádány příležitostné akce, kterými se ŠD zapojuje do života obce např. setkání se seniory, besedy, tematické slavnosti, návštěva místní knihovny.

Průběh vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům má očekávanou úroveň.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Učitelé získávají zpětnou vazbu o úrovni znalostí a dovedností hlavně obvyklými metodami (zkoušení, testy, písemné práce). Využívána jsou i externí testování. Ve 2. celoplošné generální zkoušce 2013 i ve výběrovém zjišťování z přírodovědných a společenských věd 2015 dosáhla škola průměrných výsledků či lehce podprůměrných, nejméně úspěšní byli žáci v matematice v 5. ročníku. Tyto výsledky potvrdilo i pravidelné komerční testování v letošním školním roce. Na základě toho přijala škola opatření, snaží se o změnu stylu výuky matematiky na prvním stupni. Pravidelnou pozitivní zpětnou vazbu o úrovni vzdělávacího procesu získává vedení také při setkáních s absolventy školy.

Ve školním roce 2014/2015 ve druhém pololetí prospěla s vyznamenáním velká část žáků na prvním stupni (71 %). Na druhém stupni je prospěch ve srovnání s prvním výrazně horší (s vyznamenáním pouze 26 %). Podílejí se na tom nesjednocená kritéria hodnocení mezi oběma stupni, což potvrzuje nedostatečnou spolupráci mezi příslušnými pedagogy. Počet neprospívajících je zanedbatelný. Podpora žáků s rizikem neúspěchu či se zhoršeným prospěchem spočívá v individuálním přístupu v hodinách (opětovné vysvětlení), dále ve spolupráci se zákonnými zástupci a nabídce doučování (pravidelného i podle potřeby). Pozornost je věnována žákům ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí a žákům s některými typy specifických vývojových poruch chování. Funkční je v této oblasti spolupráce s orgánem sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), kde jsou někteří z těchto žáků evidováni. Škola se snaží o jejich podporu, v souladu s jejich potřebami se jedná především o finanční oblast (zajištění obědů zdarma ve spolupráci s neziskovou organizací, zapůjčení potřeb zdarma, příspěvky od organizace rodičů nad běžný rámec, podání žádosti o příspěvek na školní akce na OSPOD). V oblasti výuky u nich speciální péče neprobíhá, pokud je potřeba, mohou využít standardní podporu jako ostatní žáci.

Poskytování poradenských a informačních služeb zajišťuje kvalifikovaný výchovný poradce. Při diagnostice žáků se SVP spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními. Dokumentaci těchto žáků zpracoval a vede v souladu s právními předpisy, odstranitelným nedostatkem byla chybějící konkretizace časového rozpracování IVP u žáků na samém počátku vzdělávání. Hodnocení IVP jsou spíše formální, není z nich zřejmý posun žáka a účinnost nastavených opatření. Výchovný poradce zajišťuje seznámení učitelů s doporučeními vycházejícími z psychologických a speciálně pedagogických vyšetření, ale už ne jejich další metodickou podporu. Zabezpečuje také oblast kariérového poradenství.

Žáci mají možnost srovnání svých znalostí a dovedností v rámci mnoha soutěží. Účastní se takřka všech předmětových olympiád a naukových soutěží, kde se umísťují v okresním

kole zpravidla do 10. místa, v matematické a fyzikální získali třetí místa. Ve zdravotnické soutěži a v přírodovědné soutěži „Zlatý list“ postoupili do krajského kola. Úspěšní jsou i v okresních kolech sportovních soutěží (atletická všestrannost, florbal).

Škola účinně rozvíjí klíčové kompetence, sociální a občanské především v rámci aktivit, které doplňují vlastní výuku (akce související s ekologickou výchovou, výměnné pobyty s partnerskými školami, zpívání u vánočního stromu v obci aj.). Přínosem pro budování sociálních vztahů jsou i třídní akce (např. seznamovací pobyt 6. ročníku). Kompetence k řešení problémů a komunikativní jsou efektivně rozvíjeny především prostřednictvím environmentální výchovy, která v souladu se zaměřením školy prolíná vzdělávacím procesem. Žáci se zapojují do badatelské činnosti. Výsledky zkoumání v rámci celoškolského projektu „Všeho s mírou“ zaměřeného na trvale udržitelný život a spotřebu již dlouhodobě prezentují v místním kulturním domě na konferenci v rámci týdne ke Dni Země. Projekty se zaměřily např. na rostliny, složení půdy a život v ní nebo hustotu dopravy v obci. Škola je stále zapojena do celosvětového měření v oblasti meteorologie nebo fenologie (program GLOBE). Rozvoj pracovních kompetencí podpořily v loňském roce projekty zaměřené na polytechnickou výchovu (návuk praktických technických a pěstitelských dovedností v odborných pracovištích středních škol, ve školní dílně a na školním pozemku). Mediální výchovu podporuje dlouhodobé vydávání školního časopisu „Základáček obecný“, který je významný pro prezentaci školy.

Výsledky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům mají očekávanou úroveň.

Závěry

Zásadní klady

- *efektivně a účinně vedená environmentální výchova prolínající celým vzdělávacím procesem.*

Slabé stránky

- *chybějící systematická spolupráce pedagogů,*
- *malá diferenciacce práce podle individuálních možností žáků,*
- *málo časté a neefektivní využívání sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků.*

Návrhy na zlepšení stavu

- *zaměřit vzdělávání pedagogů na sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků a zvýšit tak jeho účelné uplatňování ve výuce,*
- *zapojením výchovného poradce do hospitační činnosti umožnit jeho metodickou pomoc učitelům pro práci se žáky SVP a současně zvýšit úroveň hodnocení IVP,*
- *do výuky zařazovat nabídku úkolů a aktivit pro rychlejší a nadanější žáky.*

Hodnocení vývoje

- *od poslední inspekční činnosti došlo k pozitivnímu vývoji v materiálních podmínkách (opravy a zabezpečení budov, vybavení nábytkem a pomůckami aj.),*
- *zvýšila se kvalifikovanost pedagogického sboru,*
- *ŠVP ZV je naplňován,*
- *přes daná doporučení na zlepšení práce se zvýšila úroveň působení výchovného poradce.*

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina, změna s účinností ode dne 13. 5. 2010
2. Dodatek č. 1 Zřizovací listiny s účinností ode dne 14. 2. 2011
3. Rozhodnutí o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 29 578/01-21, ze dne 4. ledna 2002, vydalo MŠMT s účinností od 1. ledna 2002
4. Rozhodnutí o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 10 072/2008-21, ze dne 20. 5. 2008, vydalo MŠMT s účinností od 20. 5. 2008
5. Rozhodnutí o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. SpKrÚ22094/2008 OSMŠ, ze dne 19. 5. 2008, vydal KÚ Pardubického kraje s účinností od 19. 5. 2008
6. Jmenování do funkce ředitele Základní školy Pomezí, okres Svitavy, vydal Krajský úřad Pardubického kraje dne 31. 12. 2001 s účinností ode dne 1. 1. 2002
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní školy Pomezí, okres Svitavy, verze č. 3, platný od 1. 9. 2015
8. Školní vzdělávací program školní družiny platný od 2. 9. 2013
9. Školní řád platný od 31. 8. 2015 včetně Klasifikačního řádu platného od 17. 4. 2013
10. Vnitřní řád školní družiny platný od 15. 1. 2013
11. Třídní knihy – školní roky 2014/2015, 2015/2016
12. Přehled výchovně vzdělávací práce – školní rok 2015/2016
13. Třídní výkazy a katalogové listy žáků – školní rok 2015/2016
14. Koncepce školy na roky 2014-2019 (dokument bez bližšího určení)
15. Zápisy z pedagogických rad – školní roky 2014/2015, 2015/2016
16. Rozhodnutí o přijetí k základnímu vzdělávání – školní rok 2016/2017
17. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – školní rok 2015/2016
18. Dokumentace k zajištění bezpečnosti ve škole – školní rok 2015/2016
19. Minimální preventivní program – školní rok 2015/2016
20. Výroční zprávy školy za školní roky 2013/2014, 2014/2015
21. Personální dokumentace pedagogických pracovníků
22. Rozvrhy hodin tříd a učitelů – školní rok 2015/2016

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Helena Slováčková, školní inspektorka

Mgr. Helena Slováčková v. r.

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková v. r.

Bc. Lenka Koutníková, kontrolní pracovnice

Bc. Lenka Koutníková v. r.

V Pardubicích 5. 6. 2016

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Bronislav Králíček, ředitel školy

Bronislav Králíček v. r.

V Pomezí 8. 6. 2016